

Carrers de la Torre i de la Creu i jardins de llevant del monestir

Sant Cugat del Vallès

Ubicació

Comarca: Vallès Occidental
Lloc/Adreça: Carrer de la Torre, carrer de la Creu i Jardins de Llevant.
Emplaçament Sant Cugat nucli.

Coordenades:

Latitud: 41.47366
Longitud: 2.0862
UTM Est (X): 423700
UTM Nord (Y): 4591743

Classificació

Número de fitxa 08205 - 655
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Jaciment arqueològic
Estil / època: Romà Medieval Modern
Estat de conservació Dolent
Notes de conservació: Un cop excavat i documentat, el jaciment va ser destruït.
Protecció Legal
Tipus de protecció: BPU
Observacions protecció: Revisió del Pla Especial de Protecció de Patrimoni Arquitectònic 2008. Fitxa H-1.
Data aprovació: dc., 30/04/2008 - 12:00
Número inventari IPAP-14994
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Pública
Titular: Ajuntament de Sant Cugat del Vallès.
Fitxes associades:

Descripció

Amb motiu de les obres de remodelació urbanística dels entorn del Monestir de Sant Cugat, es van realitzar diverses intervencions arqueològiques als carrers de la Torre, de la Creu i als Jardins de Llevant del Monestir, que van tenir lloc entre l'agost de 2002 i el març de 2003.

Al carrer de la Torre es va documentar un estrat molt regular que seria el nivell d'ús. A l'excavació, practicant una rasa, van aparèixer fragments de ceràmica vidriada i una claveguera d'època moderna, formada per una filada de pedres de base plana ajuntades amb morter de calç. També, es va descobrir que unes pedres tapaven una canalització amb parets laterals feta de pedra i morter amb maons posats de manera transversal. Al seu interior, es va trobar ceràmica blava catalana i vidriada de colors verd i mel. En aquesta mateixa rasa es van localitzar dues clavegueres més, una mina d'aigua que, segons sembla, comunica amb la Torre Negra, i un mur de contenció de la carretera de Cerdanyola, datat durant la dictadura de Primo de Rivera, entre els anys 1923 i 1929.

Al carrer de la Creu, la intervenció arqueològica realitzada amb cates van donar resultats negatius. El terreny havia estat ja trinxat amb canalitzacions anteriors. En aquest carrer, hi havia un solar d'una casa, cantonada amb el carrer Francesc Macià, i es va procedir a fer una rasa. En aquest punt, es van trobar dos dipòsits, construïts amb maó, amb ús de fossa sèptica. Al carrer, va aparèixer un cup de vi recobert amb cairons de color marró.

Als Jardins de Llevant es van localitzar sis tombes i restes òssies de tres persones més. Aquesta petita necròpolis estava situada al davant de la Torre del Priorat, però amb una cronologia anterior a la muralla de Llevant. Són tombes antropomorfes, possiblement del segle X, excavades en l'argila natural i amb orientació est – oest. També s'han documentat restes entre els segles V i VI, d'època paleocristiana. El material d'aquesta fase és ceràmica africana clara del tipus D i ceràmica comuna, dues vores de vidre datables entre el segle V i la primera meitat del segle VI. Igualment, es va trobar un forn, dos locus i tres abocaments de cendres amb ceràmica i ossos. El forn era de cocció de tègula i maons, possiblement vinculat amb la construcció de la primera basílica paleocristiana. Els dos lacus identificats estarien relacionats amb la producció de vi, oli o cervesa. Es va trobar en els dipòsits alguns fragments d'àmfora africana, i en un forat excavat al terreny natural, una possible sitja, amb material divers, des de l'època tardoromana fins a l'època moderna, amb ceràmica de color blau i vidriada. Tanmateix, va aparèixer una filada de maons, situats en el terreny natural, en direcció est – oest, vinculat amb tègula. Adossat a la Torre del Priorat es va descobrir un mur, d'època moderna, situat en direcció est – oest amb pedres lligades amb morter de calç, graves i trossos de ceràmica vidrada.

Amb relació al terreny, la topografia va patir molts canvis al voltant del monestir, amb reompliments, rebaixos i anivellaments. Aquest darrer terme va ser intens quan es va reblir el fossat de llevant, entre els segles XVI i l'ús del terreny com a horts. Al carrer de la Torre es va documentar la presència d'argiles naturals a gran profunditat. Igualment, al carrer de la Creu, els nivells estaven barrejats arran de les diverses reformes realitzades al subsol propi de l'obertura de canalitzacions. A la zona dels jardins, els anivellaments portats a cap durant diversos períodes històrics va ocasionar la desaparició de restes arqueològiques i se'n van conservar únicament les excavades a gran profunditat, tal com s'ha vist, amb restes d'un forn, dos lacus, tres abocaments i restes d'una necròpolis.

Història

La vila de Sant Cugat del Vallès apareix documentada l'any 1120 i era propietat del monestir benedictí. Les regnes del municipi les regia el Paborde Major que tenia el domini senyorial i jurisdiccional del lloc. Alfons I va concedir el monestir el 1173 el dret de fer mercat els dimecres. El 1481, l'infant Joan d'Aragó, va vendre la jurisdicció criminal a la família Togores. A principis del segle XV es fixen els límits de la vila que correspon amb el nucli històric.

Intervencions arqueològiques:

- De l'1 d'agost al 15 de setembre de 2002. Direcció: Isabel Villares Matamala. Intervenció preventiva i control.
- Del 2 d'octubre al 12 de novembre de 2002. Direcció: Isabel Villares Matamala. Intervenció preventiva, prospecció i excavació.
- Del 19 de novembre al 31 de desembre de 2002. Direcció: Isabel Villares Matamala. Intervenció preventiva i excavació.
- Del 19 de febrer al 15 de març de 2003. Direcció: Isabel Villares Matamala. Intervenció preventiva i excavació.

Bibliografia

AMBRÓS MONSONÍS, J. (1981). *El monestir de Sant Cugat del Vallès*. Oikos – Tau.

ARTIGUES CONESA, Pere Lluís; BLASCO ARASANZ, Mònica; RIU-BARRERA, Eduard; SARDÀ VILARDAGA, Maria. (1997). “Les excavacions arqueològiques al monestir de Sant Cugat del Vallès o d'Octavià (1993-1994). La fortalesa romana, la basílica i la implantació del Monestir”. *GAUSAC*, núm. 10, p. 15-76.

BACARIA MARTRUS, A.; VILLARES MATAMALA, I (2003). *Memòria intervenció arqueològica realitzada als carrers de la Torre i de la Creu i Jardins de Llevant del Monestir de Sant Cugat del Vallès*. Memòria número 4853.

BOU, X. “El monestir de Sant Cugat en el segle X. La formació del domini vallesà”. *Revista d'Estudis Santcugatencs*, núm. 5.

MIQUEL SERRA, D. (1998). “Aproximació a la història del monestir”. *Actes de la LXII Assemblea Intercomarcal d'Estudiosos*.

RIU-BARRERA, Eduard (1998). “Arqueologia i història de l'antic monestir de Sant Cugat d'Octavià o del Vallès i dels establiments que el precediren”. *Actes de la LXII Assemblea Intercomarcal d'Estudiosos*.

VILLARES MATAMALA, Isabel. “El seguiment arqueològic dels jardins de llevant del Monestir de Sant Cugat del Vallès (agost de 2002 – març de 2003). *Gausac* núm. 30-31, 2007, p.143-156.

Enllaços d'interès:

[Calaix \(Consulta: 11-12-2023\)](#)

